

DOCTRINA CEAUȘESCU

Dintotdeauna poporul nostru a răzbătut către marile imperitive ale epocilor având în fruntea lui destine care au luminat cerul patriei, nume de eroi care i-au canalizat aspirațiile și de care-i sunt legate împlinirile. Întiul nostru stat centralizat antic îl numim al lui Burebista, marea epopee a luptei pentru neatinare se confundă cu numele lui Ștefan cel Mare, prima mare unire a tuturor românilor se cheamă Mihai Viteazul, după cum cea mai strălucită perioadă de devenire socialistă a patriei este denumită de noi și de întreaga lume epoca Ceaușescu.

Opera teoretică a secretarului general al partidului nostru — impresionantă prin dimensiune, profunzime, clarviziune și multilateralitate — cuprinde peste 2500 studii, articole, cuvântări, analize. Prin conținutul ei științific această operă a dobândit valențe universale, autorul ei fiind recunoscut astăzi, pe plan internațional, ca o mare personalitate a științelor sociale contemporane. Numeroase țări din Europa, Asia, Africa și America i-au publicat lucrările. Prestigioase foruri internaționale au organizat dezbateri având ca temă contribuțiile sale. Importanța universității și instituții de peste hotare i-au conferit titlul de doctor honoris causa sau alte înalte distincții.

Denumită de către opinia publică internațională „Doctrina Ceaușescu”, această valoroasă operă integrează organic și original elaborări de însemnătate excepțională despre trecut, prezent și viitor, clarificări deosebit de importante în domeniile filozofiei, istoriei, economiei, politologiei, relațiilor internaționale. Ea explică și soluționează o multitudine de probleme de foarte mare importanță teoretică și actualitate practică cum ar fi: elucidarea raportului dialectic dintre general și particular, național și internațional, în dezvoltarea socială; natura și modul de manifestare a contradicțiilor în socialism; legile generale și unitatea procesului istoric în lumea contemporană; funcția activă mobilizatoare și dinamizatoare a conștiinței socialiste; rolul statului și evoluția funcțiilor sale, implementarea activității de partid și de stat; rolul națiunii și importanța statului național în epoca noastră; rolul partidului în societatea socialistă, integrarea sa treptată în structurile sociale; dezvoltarea și instituționalizarea democrației socialiste; definirea și caracterizarea științifică a etapelor revoluției și construcției socialiste; conținutul și direcțiile de dezvoltare ale epocii contemporane; necesitatea imperioasă și fundamentele unei noi ordini economice și politice mondiale; principiile care trebuie să guverneze relațiile dintre state, dintre partidele comuniste și muncitorești și altele.

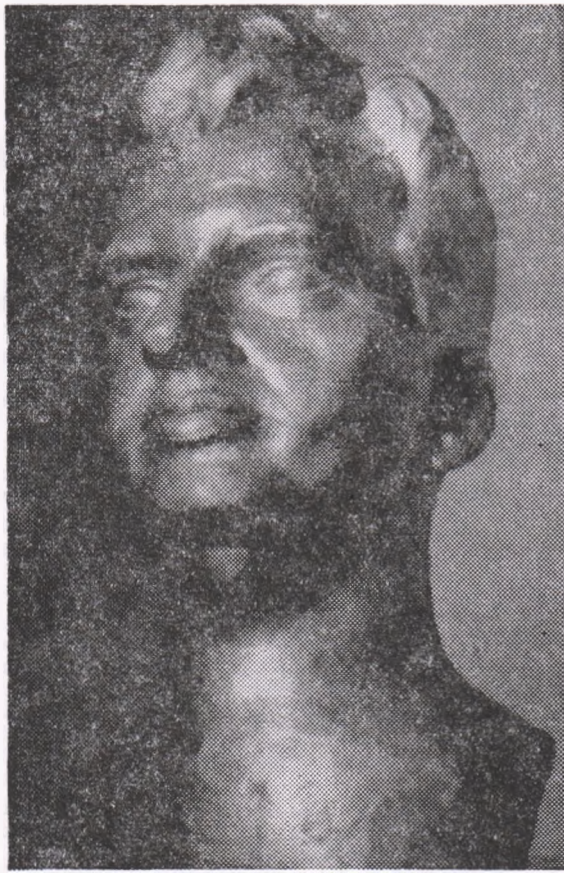
Analiza atentă a contribuției teoretice a președintelui Nicolae Ceaușescu ni se dezvăluie ca un sistem încheiat. Cunoașterea factorului istoric permite stăpânirea procesului continuității, înțelegerea liniilor de forță ale sensului obiectiv al istoriei. Economicul și politicul, intercondiționarea lor dialectică, oferă măsura cantitativă și calitativă a nivelului atins la un moment dat, locul și rolul ocupat în cercul celorlalte națiuni. Iar concepția despre om și umanism dă contur chipului în care este gândită și orientată condiția umană în socialism. Această abordare originală își găsește o strălucită intruchipare în conceptul de societate socialistă multilateral dezvoltată, concept care definește nivelul de maturitate, actual și virtual, al socialismului din România. Specificul noii etape se dezvăluie ca proces atotcuprinzător, care îmbrățișează problemele dezvoltării și modernizării bazei tehnico-materiale a țării, problemele perfecționării relațiilor social-economice, conducerii și organizării societății și, totodată, problemele educative ale formării omului nou.

O contribuție teoretică deosebită se aduce în elaborarea principiilor fundamentale ale trecerii în viitor spre societatea comunistă, prin punerea în evidență a raportului dialectic dintre socialism și comunism, prin schițarea principiilor și modalităților funcționării autoconducerii comuniste, contribuție care îmbogățește cu elemente noi teoria marxistă despre politică, concepția generală despre viitoarea societate comunistă.

Pornind de la analiza riguroasă științifică a amplelor transformări revoluționare ce au loc în lume, tovarășul Nicolae Ceaușescu a desprins concluzii de mare importanță, materializate într-o politică externă activă și dinamică, ce a impus prezența României în dezbaterile și soluționarea tuturor problemelor vitale ale omenirii. Elaborând teza despre caracteristicile noii faze a crizei sistemului capitalist, criză care afectează, într-un fel sau altul, toate statele lumii, se subliniază cu tărie că vechile raporturi interne și internaționale create de orinduirea capitalistă, nu mai corespund epocii actuale, nu mai pot oferi soluții corespunzătoare problemelor complexe care preocupă popoarele, întreaga omenire contemporană. Cu înalta competență ce-l caracterizează, președintele României oferă o strălucită alternativă prin elaborarea unei ample concepții despre o nouă ordine economică și politică internațională, concepție care afirmă o nouă filozofie și o nouă etică a teoriei și practicii relațiilor internaționale.

Vastă și multilaterală, dând un exemplu strălucit de dezvoltare creatoare a materialismului dialectic și istoric, opera secretarului general al partidului nostru reprezintă o autentică doctrină care îmbrățișează întreaga gamă a problemelor ce frământă societatea românească și lumea contemporană, oferind soluții noi, curajoase și originale, întemeiate pe analiza științifică a realităților, ilustrând o profundă responsabilitate pentru prezentul și viitorul patriei noastre, pentru destinele întregii omeniri. Doctrina Ceaușescu constituie totodată un îndreptar neprețuit pentru științele sociale și politice, un exemplu de cum trebuie folosite gândirea și practica politică marxistă și înaltele virtuți ale poporului român în slujba edificării unei lumi mai bune și mai drepte.

„PAGINI BUCOVINENE”

Din colecția „Ion Irimescu”, din Fălticeni

cîntec în ianuarie

*Patria — piinea cea nouă din fluvii de grîu,
Frumoșii miri din iarna aceasta,
Lumina-nserării ningîndu-mi fereastră
Și păstrăvi liberi ce fulgeră-n riu.*

*Patria — inimile noastre urcate-n flamuri purpurii.
Grîul cel tînăr visînd la izvor de ciocîrlie,
Noile cetăți vestind împliniri viitoare,
Rotîndu-și frumusețea în diminețile solare.*

*Patria — strămoșii noștri pe care-i auzim și-acum.
Trecînd călări pe caii lor de fum.
Pe caii lor mărunți și iuți
La vinătoarea zimbrilor în munți.*

Patria — partidul și flacăra luminii sale

*atotbiruitoare
Cu noi, la bine și la greu, urmîndu-l ne-abătut,
Hotărîți să-nfăptuim, cum am chibzuit la început,
Această nemăifăcută și genială lucrare!*

George DAMIAN

Suceava — azi

Foto: D. VINTILA

Trăit din interiorul ei, viața Sucevei mi se pare un „eveniment” obișnuit, ca un răsarit de soare. Fiindcă este; într-un fel, și a mea, de acum și de mulți ani. Cum se face însă că, atunci cînd îi văd oaspeții, mă întreb: pe unde i-au pășit pragul? Dinspre Fălticeni sau prin orizontul Plopenilor? Și totdeauna mă luminează gîndul că, probabil, pe acolo au intrat în spațiul urbei, pe acolo și-au bucurat privirile și ființa „cîtînd” imaginea în care urcă în trepte, spre Zamca, blocurile înveșmîntate în lumină, orînduite ca într-un poem bine ritmat „ori pe cea în care accentele sobre se numesc forță industrială desfășurată, în preajma riului, ca o largă respirație a uneltelor muncii. Dacă aievea așa s-a petrecut „descălecatul” lor în vatra Sucevei, aici, în pămîntul căruia istoria i-a hărăzit să fie aproape două secole capitală moldavă, atunci parcă-mi legitimez sentimentele în fața lumii. E doar o stare de spirit a unui om pe care locul de viețuire îl exaltă? Poate.

În ceasuri de aducere aminte cobor în vreme. Nu prea departe. Doar atît cît acoperă cîteva decenii în care s-a destrămat patriarhalul de aici, cît mi-a putut reține ochiul. Cobor ca într-o poveste populată de întimplări aproape sătești și, mai ales, de metafore bacoviene. Revăd grădinile cu meri și nuci bătrîni din plin-centrul tîrgului, și dughenile colbuite, și oborul ca o pecingine pe obrazul așezării, și drumurile desfundate de ploii mohorite. Erau și două busturi. Turnate în bronz durabil. Le merita memoria lui Ciprian Porumbescu și Simeon Florea Ma-

orașul statuie

în sufletul oamenilor. Ca o certitudine venind spre gloria de astăzi. Glorie care i-a intrupat, tot în veșnicia bronzului, pe marele Ștefan, pe Rareș, pe Mușat. Aici, lîngă casele noastre, lîngă copiii noștri, lîngă inima noastră. Să le simțim nemurirea, să ne inclinăm frunțile atunci cînd istoria rostește numele străbunilor. Inct, acum putem zice că Suceava are statui. Nu numai pe cele care le-am pomenit, dar și ale unor iluștri întemeietori de cultură și spirit revoluționar românesc: Kogălniceanu, Russo, Negri. Este un gest prin care contemporaneitatea își cinstește izvoarele. În fața lui aducerile aminte pîlesc, se retrag. Pentru ca să pot cuprinde chipul unei statui-simbol a evului nostru, pe care o reprezintă orașul însuși. Cu zidurile sale noi, care au acoperit ceea ce dorea retina, cu freamătul lui de dimineață și de peste zi, devenit valoare pentru patrimoniul material și al sensibilității, cu oamenii săi totdeauna pregătiți pentru idee și faptă în numele binelui.

Știu, oare, oaspeții Sucevei cum a fost și ce a fost aici? Ei văd doar „statuia-simbol”. Cea de acum. Îndeajuns și aceasta. Aș vrea însă ca toți să-mi citească sufletul. Să coborîm împreună în vreme, urcînd, în realitate, spre demnitatea Cetății de azi

Ion PARANICI

autografi

*Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tînără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,
Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mîndrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!*

istorie și lumină

Viața națiunii noastre a înregistrat în anul care a trecut o serie de evenimente politice de o semnificație deosebită în perspectivă umană și socială. Plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1—2 iunie, Congresul al II-lea al educației politice și culturii socialiste, Conferința Națională a Partidului Comunist Român, prin puternica lor penetrație și prin clarificările înfăptuite în societate și în conștiință, s-au cristalizat în adevărate file de istorie. Istorie înțeleasă nu doar ca perspectivă temporală, ci ca realitate în cel mai înalt grad, dăinuind ca valoare materială și fiind dublată de o realitate de conștiință fără precedent. Cu alte cuvinte, evenimente ce au marcat o epocă de împliniri în sfera civilizației, al cărei drum pleacă de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român și se continuă în însuflețirea de astăzi a țării, pe traiectoriile unui proces de propagare și de perfecționare continuă a structurilor sociale.

În acest spațiu fertil, în care sensurile creației au îmbrăcat întreaga viață a patriei, avîntul constructiv, efortul general, îndrăzneala gîndirii, procesul de edificare amplificat la scară națională au transformat România într-un șantier de proporții inimaginabile în care pulsează ca o inimă uriașă energia creatoare

a poporului, voința sa de a contribui cu toată ființa la edificarea procesului de renaștere națională.

În această perspectivă generoasă, literatura și-a definit responsabilitățile etice și estetice față de realitate, constituindu-se ca un factor activ în procesul de ridicare a nivelului de conștiință a poporului. „Avem nevoie — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — de o literatură cu un spirit mai combativ, patriotic și revoluționar, care de la un capăt la altul să fie pătrunsă de înalte idealuri ale umanismului socialist, ale concepției de dreptate socială și națională, să sãdească în oameni, în conștiința tineretului dragostea față de patrie, față de socialism, față de partid. Singura sursă de inspirație trebuie să fie viața și munca poporului nostru.” Se desprinde, iată, cu claritate ideea că literatura nu-și poate da măsura întregii ei forțe de înfrîngere asupra omului și asupra societății decît ținînd seama de exigențele reale ale istoriei, de experiența fundamentală a ethosului, cristalizată în ceea ce îndeobște numim „specific național”, de forța de înfrîngere a acestui specific în gîndirea socială. Dar democratizarea artei, a literaturii se reflectă nu numai la nivelul re-

(continuare în pag. 4)

Victor RUSU

Ajuns la **Limita de vîrstă** la al doispnzezecelea roman de debutul din 1970 în epica de an-vergură, Platon Pardău este acum unul dintre cei mai productivi prozatori contemporani ai noștri. În sine, numărul cărților tipărite nu spune nimic despre valoarea unui scriitor, ci de cele mai multe ori atestă ferovoaia pentru cuvîntul pus în pagină, tenacitatea și puterea de muncă. Cazul cu adevărat fericit este cel al scriitorului care întrupește productivitatea cu adevărată putere de creație. Platon Pardău face parte din această categorie; nu este doar un scriitor prolific ci unul cu program (estetic și de lucru); ceea ce, dintru început afirmă un profesionalism superior. Cele douăsprezece romane scrise pînă acum stau măturie. Luate împreună nu converg într-o saga ori comedie umană, întrucît relațiile dintre ele nu se realizează prin continuitate sau juxtapunere narativă și nici prin circulația serială a personajelor; nu sînt, deci, piese, fragmente ale unui mecanism în care nu pot funcționa una fără cealaltă, ci edificiile ale nui ansamblu arhitectonic coerent, dincolo de aparenta discontinuitate, subordonat unei viziuni estetice constituite — capabil să comunice individual, dar formînd laolaltă un text unitar. În interiorul lui monotonia nu e o primejdie. Platon Pardău minuieste cu dexteritate egală distanțarea obiectivă și confesiunea, construcția epică realistă și pe cea fantastică, narațiunea-parabolă și reportericească. De la micul roman epistolar „Scara lui Climax” la „Minunata poveste a dragostei prefericțiilor regi Ulisse și Penelopa”, apoi de la aceasta la „Scrisorile imperiale” și de aici la ultimul roman — „Limita de vîrstă” — există diferențe de scriitură neobișnuite; e aproape greu de crezut că au fost scrise de aceeași mină.

Autorul lucrează prin adițiune astfel încît, deși ansamblul nu dezvăluie spații vide într-un moment sau altul al elaborării, fie-

care carte se însușează unității superioare ca și cum ar fi fost acolo dintotdeauna. Fără îndoială, a proceda astfel și nu după principiul mult mai sigur al continuității comportă multe riscuri, printre care cel mai mare ni se pare a fi acela de a avea foarte puțini cititori care să sesizeze intenția ansamblului.

Artist cerebral, Platon Pardău aderă la construcția romanescă de tip clasic, evident, un clasicism purtînd însemnele moder-

devenite convingeri, degajează sensuri limpezi din masa amorfă a existenței.

Observațiile de pînă acum se aplică, bineînțeles, și ultimului său roman, **Limita de vîrstă** care marchează întoarcerea (desigur, nu definitivă) la proza obiectivă. (Tăcerea cu care a fost primit se explică, probabil, prin belșugul de romane excepționale al acestei toamne care va fi distras cu totul atenția criticii noastre, atît de receptivă la alte apariții

care se apropie de vîrsta pensionării după o viață întreagă dedicată muncii de partid; ilegalistul Valeriu Grapini, prim secretar pensionat, figură intrată în legendele aceluia colț de țară; Sterian Papadopol, prim secretar, de profesie inginer constructor, cu stagiu în diplomație; Vartolomei Berloagă, ridicat de personalul principal, căruia îi preia funcția cînd acesta ajunge la „limita de vîrstă”; Maria, energică soție a lui Sebastian, devenită mai demult soră șefă, contactul cu boala și moartea sensibilizînd-o la sentimentul trecerii vieții.

Dezbaterea nu se poartă, ca în mai toate cărțile scrise pînă acum despre activități, în jurul actului exercitării puterii. Întrebările care se pun privesc destinul individual al celui care și-a asumat responsabilitatea muncii de partid; ce înseamnă pentru el, om care există o singură dată, viața, ce îi aparține lui din tot ce a trăit. Răspunsurile care se dau la aceste întrebări, și la altele, sînt lucide, delașate de circumspecții confortabile. „Activistul este un sacrificat”, afirmă unul dintre personaje, avînd în vedere, cum spuneam, existența particulară; la capitolul satisfacției de ordin personal bilanțurile celor antrenati în această dezbatere prezintă vaste spații albe. Dar sacrificiul este lipsit de aură, și nu pentru că destinele nu ar avea partea lor de sublim, ci pentru că autorul preferă, după părerea noastră în mod justificat, grandiosului romantic, analiza lucidă a tuturor determinărilor, intrinsece și extrinsece, ale acestor destine.

Dezbaterea se edifica pe o confruntare între două biografii: una cu panas, conferit de întîmplările aventuroase care o colorează — cea a lui Grapini —, alta lipsită total de senzational,

(continuare în pag. 4)

Mihail IORDACHE

PLATON PARDĂU: limita de vîrstă

nității, profitînd cu obiectivitate de toate cuceririle și libertățile dificile ale prozei veacului nostru; nu experimentează, dar nici nu merge pe căi comode. La nivelul ansamblului originalitatea constă în adaptarea maximă a tehnicii narative la tema sau temele date. Nu e un romancier de tip interogativ; cărțile lui constată, afirmă, propun soluții în urma unei analize lucide a realului. Calm și detașat, lipsit de fervori meafizice și ispite speculative, imun la sentimentalism, posedînd o platoșă de scepticism lejeră dar funcțional colorată cu nuanțe de cinism mai mult decorativ, Platon Pardău vede lumea în dimensiunile ei adevărate, reușește să le distingă și să le pună în evidență chiar și atunci cînd ea — lumea —, dintr-un motiv sau altul, încearcă să le disimuleze. De aceea romanele sale sînt demonstrative în sensul bun al cuvîntului, cristalizează reflecții

editoriale ale autorului). În ciuda impresiei de narațiune lineară, **Limita de vîrstă** nu este o carte lipsită de complexitate. Raportată la ultimele două-trei anterioare, este, indiscutabil, mai puțin încercată dar asta o face accesibilă, intențiile se decupează fără dificultate. O primă, după părerea noastră, intenție amintînd, pînă la un punct, de **Minunata poveste...**, urmărește să demitelizeze, de data aceasta, condiția activistului de partid în ipostaza lui de factor de decizie și acțiune, de soț, părinte, îndrăgostit (extraconjugal), dar mai ales de individ pus în situația de a face turul de orizont și bilanțul propriei existențe. Demitizarea vizează, în principal, prototipul „revoluționarului de profesie”. Sînt supuse unei analize fără prejudecăți cîteva figuri de activiști, aparținînd mai multor generații: Sebastian Georgescu, piesa centrală a romanului, ajuns la un rang superior în ierarhia unui județ,

PROZĂ

Se făcuse noapte tîrziu și fata nu mai venise acasă, deși, după știrea mamei, programul se terminase demult. „Pe unde-o fi umblînd, ce-o fi făcînd și de ce n-o fi venind?” Femeia măsura odaia strîmtă și joasă de la ultimul cat, cu pași repezi și mici, făcînd gesturi inutile și vorbind de una singură. „Doamne, doamne! și copiii ăștia... Oare nu i s-o fi întîmplat ceva?” Se chinuia și se frămînta de grija fetei. Așa cum făcuse o viață întreagă. De cînd se știa. Dintotdeauna. De grija copiilor, nu de alta! De grija și de teamă pentru ei. Să nu li se întîmple ceva, să nu...! Și-acu, de cînd sînt mari, tot așa. O fi fost ea blestemată de la nouă neamuri și nouă păcate să trăiască așteptînd și să tresară la orice mișcare și la orice părere! „O fi Lia, n-o fi Lia?”, o fi George, n-o fi George?! off, of!”

Baremî acolo, în satul ei din Cîmpie, se mai lua cu treaba și cu vorba, cu unul, cu altul, nu ca aici la bloc, unde stăi închisă între patru pereți de-ți vine să-ți iei lumea în cap. „Io zic că da-ia mă potopește dorul și mă frige, fiindcă n-am cu cine schimb-o vorbă, că dacă n-ar fi așa, nu m-aș usca din picioare cum mă usuc și mă trec acilea. Șeed închisă și zăbreliță ca la pușcărie!”

Sta la fereastră cît e ziua de mare privind fix undeva, de parte, locuri și chipuri numai de ea știute și numai de ea văzute. Se gîndea. O năpădeau gîndurile și amintirile. Ce-ar mai fi doamne să se facă așa, ca-ntr-o minune, să fie ea iar tînără și în putere, ai, ce-ar mai fi?

Altfel, Lena se simțea bine aici. Era lîngă copiii ei, iar la Brebenești tot nu mai avea nimic. Casa o vînduse pe te miri ce unuia de-al lui Mică, al mijlociu, care e băgat la combinat și face naveta că e aproape.

Îi ziseră și copiii și bine-i ziseră ce-i ziseră, dar o prindea dorul, dorul care o ardea și-o mistuia de cînd venise, acu se-

implinea anul. Uneori plîngea, fără să vrea. O apuca așa ca din senin. Se trezea cu lacrimile pe obraji și oftînd din rîrunchi. „Da ce-mi veni, doamne iartă-mă!, parcă mă prostă! Bine că nu mă văzură copiii ăia să mai crează cine știe ce!” Plîngea. Plîngea, vezi dumneata, fiindcă o prindea dorul de aerul proaspăt al dimineților de vară, cînd se trezea în larma păsărilor, de la primul cîntat al cocoșilor, că era plin satul de cocoși, fiecare gospodar avea, ce ogradă era aia fără cocoș? Unii aveau cîte doi-trei și cîntau de mai mare dragul.

Orătăniile o simțeau de cum

În așteptare

ieșea pe prispă. O simțeau și alergau înaintea ei să le dea de mîncare, crîunînd și măcîind fiecare pe limba ei, iar ea, fericită și mulțumită, împrăstia boabele pe toată bățătura. Ca s-apuce toate: „Pui!, pui!, pui!... pușori!, pușori!...”, na la maica, na cu maica, pui, pui, pui!” Și le număra. Le număra dar nu reușea să le numere pe toate fiindcă erau multe și fugeau de colo, colo. „Stați la un loc, n-auziți voi, închinatelor?”, le certa ea blînd și lua numărătorea de la capăt.

În ultimii ani, e adevărat, nu avea atîta păsăret ca înainte vreme, cînd trăia al bătrîn, Dumnezeu să-l ierte, găini multe și rațe și gîște și curci, de toate neamurile. Ba, într-un rînd avusesse și cîte, de cele care fac ouă mici cît nucile și pîstrițe. Prin alte locuri, pe la Piatră și Dăbrun încolo, nici nu le zice cîte, fiindcă se cheamă că sînt oibilici, iar prin alte sate cine știe cum le-o mai fi zicînd că așa e de cînd lumea, vorba cîntecului, cîte bordeie, atîtea obicei.

Numai ea, Lena, avea cîte în tot Brebeneștii, ea și cu Șefuleasa, cu madam Broscaru, adică, fiindcă așa-i zicea, „madam Broscaru”. De ce să nu-i zică „madam” dacă și nevasta șefului de post tot așa o striga și tot așa îi spunea? Bonjur, coană Leno, ce mai faci madam Drăgan?

Șefuleasa întreba într-o doară, să se afle în treabă, că așa e între vecini, îi zicea „madam”, de ce să nu-i zică „madam”, păi ce o durea gura, îi cădea limba? După moartea bărbatului, a lui Lisandru, om socotit, gospodar și la locul lui, s-a mai strîns. Pămîntul l-a dat pentru că n-avea

cine să-l muncească și se făcuse gheaceul, iar copiii plecaseră la școli. Îi dăduse și ea unde putuse și cum putuse. De-ai nu mai avea păsări multe și nici vacă nu mai ținea. Nu ținea pentru că nu mai putea, de, putea să mai ție? Nu putea, iar capră n-ar fi suferit în ogradă odată cu capul. Mai bine nimic decît capră, fiindcă asta e semnul sărăciei și-al neputinței. Numai săracii săracilor care n-aveau după ce bea apă și făceau cîte-o spuză de copii, numai ăștia țineau capră la bățătura. De-ai lu' Simiceapă și de-ai lu' Cursucit, ori Lica țiganca, săraca și neprocopsita care venea toată ziua la ușa ei, ba după una, ba după alta. Ea îi da întotdeauna, o miluia fiindcă îi părea rău de ea și de copii, dar numai cînd nu era Lisandru acasă, să nu vază și să nu știe el.

Și fata asta care nu mai venea! Cum o mai fierbea și cum o mai perpelea ea, că nici telefon nu dase și putea să dea, fiindcă avea și mai dase, ce, era greu să dea? Lena, la început

nu știa să vorbească la telefon, dar s-a învățat, a prins repede, a învățat-o Lia că, de cînd a venit acilea, a învățat multe, de ce să zică, fiindcă orașul nu e tot una cu satul. A învățat și ea, de ce să nu învețe? Nu e nici o greutate să vorbești la telefon după ce te-nveți, c-așa a crezut și ea, la început, că e greu, dar nu e greu defel. Ridici pilnia, cînd sună și spui: „alo!” o dată, de două ori, de cîte ori e nevoie, „alo!”, atît zici, și pe urmă intri-n vorbă cu el, cine-o fi ăla sau aia care se întîmplă de sună atunci. Ea vorbește rar și puțin, răspunde numai cînd e Lia plecată de-acasă ori îi lasă vreo vorbă pentru careva. „Nu e acasă maică, da-mi spusă să-ți spui...”, și-i spune ce are de spus. Dacă are. Dacă n-are, n-are!

Cu băiatul vorbește cînd și cînd, pe furis și pe fugă, fiindcă nu-l lasă cocoana de nevastă-sa, zice că de-ai a s-a-nsurat el? Parcă l-ar fi făcut și l-ar fi crescut ea! Dacă ar mai trăi Lisandru să-l vază pe flu-său cum s-a prostit de-a ajuns să-l comande și să-l conducă o..., care se ține mărcață, că ei, soacră-si, nici nu-i zice mamă, ocolește vorba! Pe ce s-o fi țînînd și pe ce s-o fi bazînd, că nici școală n-are, cum are George? Ea l-a dat și l-a țînut la liceu, îi căra mîncare cu traista. Își amintește de parcă ieri ar fi fost, cum se așeza la poarta internatului așteptînd să treacă vreun elev: îl cunoști, maică, pe Drăgan Gheorghe, un băiat înalt cu ochii verzi?, îl întreba ea pe cîte unul și dacă cel întrebat îl cunoștea, atunci îl ruga să i-l cheme la poartă. Dacă nu-l cunoștea, nu era nimic, mai aștepta. Ce bine era dacă o lua el pe Elvirita, pe fata lui Ghindă, care făcuse normala și era învățătoare la școala din vale, grasă și frumoasă și de neam bun. De cîte ori o întîlnea pe Lena pe uliță ori la fin-

(continuare în pag. 4)

Mihai GHERU

ION COZMEI

Ochiul patriei

Ca o ninsoare magnetică
Ochiul Patriei
Ne acoperă buzele
Și umerii și sentimentele

Respirația noastră și liniștea noastră
Existînd prin el
Cîtă lumină neprihănită
Sălășuind în Ochiul Patriei
Cîtă statornicie
Și cîtă putere

Cuvintele Limbii Române
Primenindu-se
În Ochiul Patriei
Și infiorînd sufletul nostru
Cu o ninsoare magnetică.

Cămașa de lacrimă

În fiecare vară
La marginea satului
Îmi trag peste suflet
Cămașa de lacrimă a bobului de grîu

Lîngă liniștea mea
Strigătul înalt al ciocirleii
Despică lumina
Aprinzîndu-mi singele

Ca o fîntînă ochii tăi
Ca o fîntînă
Inverzînd drumul nemărginirii

Vară a sufletului
Cu plopii de veghe
La hotarele cerului.

Cîntec de dragoste

Pe poteci de adevăr
Poetul
Înveșmîntat în rouă
Presărînd cuvinte
Asemeni agriculturului
Semănînd ogorul

Primăvara
Brațele-i se transformă în păsări
Iar ochii în porți de uimire
Întru preamărirea
Cuvîntului.

Stăpîn pe cer

Să amoroși pămîntul uncoi
La margine de sat în zi de vară,
Să te îmbraci în liniștea din flori
Și să te naști în rîu a doua oară.

Să-ți faci din grîu mirific căpătii
Veghînd la invadarea calmă-a ierbii,
Să simți lumina dorului dinții
Trecînd prin suflet limpede ca cerbii.

Să-ți treci prin palmă nestatornicii zimți
Cînd final se petrece termenul coasă,
Să fii stăpîn pe cer și să te simți
Dintotdeauna bun la tine-acasă.

Calendar la cumpăna satului

Cu coasa în miini
Tata
Traversînd dimineața
De la un capăt la celălalt
Al insomniei

La răsărit de pridvor
Mama
Împărțînd lumina
Și pregătindu-și melancolică
Secera

Întru odihna pămîntului
Grîul rotunjînd
Lacrima cerului
Incendînd țărîna
Prescurtînd infinitul.

Elegie pentru cireșul din grădina copilăriei

Sfînt cireș care nu știi ce-i teama
Lîngă ochiul de cer pămîntesc,
Cum respiră prin trupul tău mama,
Cum prin tine și eu înfloresc!

SENTIMENTUL ISTORIEI ÎN OPERA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

Un privilegiu fără seamăn însuflețește și inaripează strădaniile slujitorilor zeiței Clio: oare cind anume, dacă nu în aceste zile, în acești ani, în această epocă Ceaușescu, istoria a devenit, așa cum o dorise Bălcescu, în cea primăvară a popoarelor, la 1848, „cea dintii carte a unei națiuni”, în care, ca într-o oglindă imensă, miraculoasă și fidelă, fiecare om, fiecare popor „își vede trecutul, prezentul și viitorul”.

Transformarea cunoașterii istoriei milenare a poporului român, a luptei sale pentru afirmarea ființei proprii, pentru libertate socială și națională, pentru independență și unitate, într-un fundament al activității ideologice, al educației patriotice, multilaterale și sociale a maselor, se realizează azi printr-un larg cadru instituționalizat, începând cu predarea istoriei la toți elevii și studenții, indiferent de profilul specialității lor, și continuând cu numeroase alte forme complexe și variate, inclusiv învățământul politico-ideologic de masă, care cuprinde pe toți cetățenii țării.

Acest proces amplu, de educare prin intermediul istoriei, are la bază o armătură ideatică trunică, de granit, demnă de Omul, Revoluționarul, Innoitorul, care conduce Partidul și Țara.

Învățarea temeinică a istoriei dă fiecăruia acel sentiment al deplinătății omului, în fața celor trei dimensiuni ale Timpului: trecutul, prezentul și viitorul. De aici, înțelegerea fundamentală, pusă magistral, care nu poate lăsa loc decît unui răspuns decisiv, lipsit de orice echivoc: „Oare cum s-ar simți un popor, care nu și-ar cunoaște trecutul, nu și-ar cunoaște istoria, nu ar prețui și nu ar cinsti această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu și-a cunoaște părinții și se simte străin în lume?” Pentru partidul comunistilor și o altă întrebare este tot atât de legitimă: „Oare cum ar fi posibil ca un partid, care își propune să conducă poporul pe calea fâuririi unei orinduri mai drepte, a orindurii socialiste, să nu cunoască trecutul de luptă? Îmi închipui că un asemenea partid ar fi sărac, ar fi lipsit de vlagă și fără nici o îndoială că nu s-ar putea bucura de sprijinul, nici de încrederea poporului.”

Istoria constituie cea mai densă și mai corespunzătoare sumă a cunoașterii umane, a înțelepciunii înaintașilor: „Istoria oferă concluzii și învățăminte despre marile procese ale dezvoltării societății, ale existenței popoarelor de-a lungul timpului, punind în evidență atât ceea ce a fost valoros, progresist și a servit mersului înainte al societății, cit și piedicile ridicade de-a curmezișul evoluției și care au costat scump umanitatea, au întârziat progresul unor națiuni”. De aceea „nimic nu se poate construi ignorând trecutul!” Pentru că, istoria e suma vieții, cartea cărților, „istoria omenirii, deci și istoria poporului român, este istoria dezvoltării forțelor de producție și a relațiilor sociale, istoria luptelor de clasă, a luptelor împotriva asupririi și dominației străine, pentru eliberare națională și dezvoltare de-sine-stătătoare, istoria înfruntării continue între vechi și nou.”

Între tradiție și inovație există o indestructibilă, o firească legătură, incit „orice popor, mai cu seamă un popor cum este poporul român, care are istorie destul de veche, nu poate să nu pornească în elaborarea căilor de dezvoltare de la trecutul său istoric, să nu țină seama de tradițiile sale, care, în fond, sînt suma diferitelor concepții, a tot ceea ce popoarele au acumulat mai bun în trecutul lor de luptă și de dezvoltare spirituală.”

Cunoașterea trecutului de activitate și luptă al înaintașilor, devine o condiție de însemnătate vitală: ea conferă cunoștinței izvorul înțelepciunii, forța cutezanței, optimismul și mindria națională, încrederea nestrămănutată în destinele poporului tău și lumina vizionară trebuitoare constructivului societății socialiste multilaterale dezvoltate: „Avem un trecut cu care ne putem mandri. În condițiile grele, poporul nostru și-a păstrat ființa națională. În această parte a lumii el a fost un factor de progres și civilizație, și-a adus contribuția la mersul înainte, pe calea unei vieți mai bune. Iată de ce noi, comuniștii, cinstim pe cei care în trecut și-au dat viața pentru fericirea poporului, tragem din lupta lor învățăminte pentru prezentul pe care-l făurim, și, totodată pentru a pune bazele viitorului, educăm tineretul în spiritul dragostei și respectului față de lupta și munca înaintașilor”. Și mai ales pentru cei tineri, pentru schimbul de mine, cunoașterea istoriei înaintașilor nu înseamnă retragerea pasivă într-un templu al umbrelor de odinioară, nici exaltarea ieziului a inimii și gândului la focul sacru al eroilor, ci, dimpotrivă, acesta devine o forță activă, mobilizatoare, un resort al acțiunii conștiente: „tineretul nostru va învăța să ducă mai departe ceea ce au trudit înaintașii, ceea ce făurește generația de astăzi, să păstreze ca lumina ochilor și să întărească independența și suveranitatea patriei.”

Dar, cunoașterea istoriei naționale trebuie îmbinată judicios cu studierea celei universale: „Aceasta cu atât mai mult cu cit, în prezent, în lume se formulează tot felul de interpretări denaturate, falsificate de a unor procese și realități istorice, în scopul justificării unor stări de lucrur, inechitabile atât din trecut, cit și din prezent.” Exploatarea de ieri și de azi, acaparatorii de teorii străine, încercarea în felurite chipuri să explice, să-și justifice și, ceea ce este mai grav, să-și perpetueze, să-și prelungească politica lor bazată pe injustiție, pe forță și dictat: „de plan mondial, se fac frecvente încercări de a prezenta istoria dominației imperialiste, colonialiste, politica de asuprire și jefuire a altor popoare, promovată timp de secole, drept manifestări progresiste, care au venit în sprijinul dezvoltării popoarelor asuprite. Dezmembrarea unor state, divizarea arbitrară a unor popoare sînt prezentate, de asemenea, drept expresii ale unor necesități istorice, iar rezultatele unor asemenea situații artificiale create sînt teoretizate și interpretate ca un proces firesc de formare a unor națiuni distincte”. Mai mult încă: „Se practică, de asemenea, elogierea și chiar preamărirea acțiunilor unor cercuri conducătoare reacționare din trecut, dîndu-li-se cerficate, care ar atesta așa-zisul lor caracter „progresist”, „eliberator”. Se uită însă adevărul incontestabil, care poate fi și cel mai neiertător avertisment pentru adepții și continuatorii politi-

(continuare în pag. 4)

Mihai IACOBESCU

S-au liniștit cuvinte...

S-au liniștit cuvinte pe buzele ce tac,
Far perle tremurînd într-un veșmint sărac.
Cavale să pornească, să se aprindă naluri,
Piăpîndul vers să-l urce spre tot mai albe plajuri.

Cu jerbe de lumină ni-i graiu-ncurunat;
Pe strunele albastre stau cîntece la sfat;
Cînd mania de ceturi încearcă să se-adune
Conduriil prînd, deodată, neauzit, să sune.

Mi-l dor s-aud vocale psalmodînd povești
Pe fărîmul de minune al lumii românești,
Din mările de lacrimi a mai rămas a rază;
Din sumbre vijelii doar fulgere visează.

O, rînille uscate mai au un gust amar;
Ne vindecăm umblind pe-un tînăr-vechi hotar,
De vorzi în așteptare, se vor aprinde sorzi,
Paloarea unei lacrimi va străluci în zori.

Iulian VESPER

Adagio

Ca o undă enormă
îmbrățișarea mea
peste cîmpurile și umerii tăi,
atît, o clipită,
cit cade o lacrimă
a cerului
peste copula unei flori.
Ca un cîntec răscolitor
privirea mea
peste munții și riurile tale despletite,
atît cit
să dea măsura celui ce te lubește,
locuindu-te
și însemnat fiind
de plumbii toamnelor tale,
patrie.

Marcel MUREȘEANU

Brazdă

Iată-i tăcuți și masivi, intrînd
în rouă, Dimineța crește
Din ochii lor. În fiecare brazdă
Asază ei cite un nume
Gheorghe, Ion și cite mai trebuie.
Iată-mă în coarcele lunii
Apăsînd pe univers — brazda curga
Peste boabele apriline.
Între pămînt și cer — eterni —
Tărâni ară într-o ciocirle.

Gh. LUPU

Gură de rai

Cuci de lut
sub crengi de fag,
sfîntul casel mele prag —
flori de busuoloc adus
cu mireazămă
pină sus...

Pe-un pleior de plai mă-adun
și cu soare mă-necun
lîngă prispă,
pin'ou mor
pe-o gură de rai
de dor...

Valeria BOICULESI

Lumina munților mei

Lumina pură a munților mei
Mă răstignește aproape de cer.
Prin visurii mai umblă turme de miel
Și eu însoțesc un oier.

Iarna pasc miei albi peste sate
Pînă dispar și casele-n noapte.
Oierul veghează a vreme-n păcate,
Iar cerul se umple de iapte.

Vara-i de smîrnă și de promisiunil.
Cînd zvonuri colîndă pe-o gură de rai —
Nu se întîmplă pe lume minuni! —
Ci înecă recit Lorelei.

George BODEA

REPORTER

Intrarea la Siret are ceva de spectacol neprevăzut, triumfal așa zice: coamele de deal se dau într-o parte și micul orașel din capăt de țară se deschide privirilor ca o palmă întinsă ospitalier. Să-i fi impresionat și pe cei din vechime tot atât de mult atunci cînd au hotărît să așeze pe malul rîului domol Capitala Moldovei? Tot ce-i posibil. Oricum impresia călătorului de azi se racordează desigur la o realitate dinamică și ea capătă și mai multă pregnanță dacă acel călător poate apela la amintirea „decolorată” a unor ani nu prea îndepărtați cînd Siretul părea rămas definitiv la margine de timp și faptă.

Nu i-am pus la îndoială sinceritatea scuzelor și nu m-a mirat nici graba reînvoierii sale „la post”, deși tot el îmi zicea, pe cînd coboram spre noua fabrică: „N-am dormit în ultima săptămînă decît citeva ore pe noapte”, pentru că directorul Constantin Poniță era într-adevăr asaltat de numeroase îndatoriri cărora trebuia să le dea curs fără întîrziere. Așadar, venînd la Siret să scriu despre covoare mă vedeam dintr-odată pus în situația de a mă descurca singur, față în față cu necunoscutul. Traiectoria așezării spre devenirile contemporane n-are nimic ieșit din comun: o existență cuminte, stearsă chiar, pînă la depersonalizare, „izbită” deodată frontal de fluxul prefacerilor

structurale. Și iată, febra specifică momentelor memorabile, cînd emoția, nerăbdarea, excesul de zel devin acaparatoare, instalată aici, în ceea ce tînde să capete statut de emblemă a locurilor: întreprinderea de covoare pluşate. Iuiea sa în marginea urbei risipește tot mai mult

instalate, se toarnă încă pardosele, iar frigul năvăleşte prin porțile larg deschise. Dar în aceeași vreme cadrele, laminoarele și ringurile din Filatură nu mai sînt o promisiune ci o prezență incontestabilă. Baloții pufoși de fibră aduși de la Săvinești sau tocmai din Cîsnădie își

întorși de la cursurile de pregătire”. Mindria le stă bine: ea se circumscrie patosului revoluționar al începuturilor de drum. La Siret n-a existat industrie, Nucleul muncitoresc al celor care o practică astăzi depășește cifra de 3.600. Se produc deocamdată confecții din tricouri, mobilier comercial, piese metalice. Direcțiile programatice și de acțiune devin altele, capătă consistență, orașul definindu-și adevărata sa condiție de vatră a muncii și demnității.

Și o altă precizare ce vine în sprijinul afirmației de mai sus: „Noi n-am avut muncitori specializați, experimentați cu care să pornim și pe lîngă care să se formeze cadrele de care avem nevoie. Am învățat ceea ce era de învățat, ne-am descurcat singuri”. Dealtfel acest început oferă fiecăruia dintre cei care-l parcurg, în mod conștient asumat, o lecție despre curaj, despre inițiativă, și competență. Inginera Ceza-ra Strelciuc, abia sosită la Siret de pe băncile facultății, a descoperit aici pasiunea călătoriei novatoare: „Am fost nevoită, mărturisesc ea, să soluționez probleme care m-au pus la încercare. Și bucuria mea este că am reușit să le rezolv cu bine”. La Siret, în fosta reședință voievodală, oamenii se alinau din mers la pulsul marilor energii creatoare.

Ion BELDEANU

Laur

Au intrat în lumină prin poarta iubirii
Deschisă spre largul cîmpurilor noastre
Bărbații purtînd pasiunea zidirii
Și-a zborului alb înspre ceruri albastre.

Au intrat în iubire prin porți de lumină
Bărbații cu sufletul mare cit gîla
Dorînd încolțirea de griu mai senină
Și pacea rodirii precît veșnicia.

Au trecut prin poeme cu glas de izvoare
Cîrmind pentru cîntec o veșnică vară.
Cu pași arzînd în virtutea solare,
Păstrătorii de limbă, de neam și de țară.

Rămîn pe colonne de piatră bărbații
Cu gîndul la lacrima neamului lor,
Făcînd mai înalți și mai mindrii Carpații
Sub inalta pluitire-a cuvîntului dor.

De aceea în zorii de-omăt se cuvîne
Doar aur în cîntec și cîntec în aur,
Spre sufletul lor purtător de destine
Să ducem iubire și frunze de laur.

Octavian NESTOR

Despre această lumină

Despre această lumină
dați-mi voie să vă cînt
despre aceste minunate păsări
și despre aceste minunate fîntîni
despre voi
dar mai ales despre voi.

Despre mine nu rămîne
decît să știu că tot ce-l ai meu
sîntei pururea patrie
că tot ceea ce sînt
e pămînt, uraniu
că aceste riuri
sînt brațele voastre
că acești munți
sînt trupul vostru
despre această cîmpie
despre soare
dar mai ales despre voi
despre această lumină.

Constantin UNGUREANU

Portret de tînăr

În rouă pe dealuri e-o pace adîncă:
Lumină a soții din mari idealuri,
Tremurul e frunză cîntată de valuri,
Spirală ce suie în mîezul de stîncă.

Păduri de semnale rotesc în timp
Cuvîntul săgeți ce-aduc timpul-n măsură.
În unda măstărel-un nîmb în natură,
Portretul de tînăr îl duc milioane.

Sub tronul de veghe al lunii intrară
Fîntînile-ascunse-n adînc de pupile.
Le-al vinde luminii, dar semne abile
Cu somnu-n privire adînc le coboră.

Pămîntul transcrie în ritmuri suave
Citirea la zi dintr-un bob în mișcare.
Sunt piele porți aripi, cînd toarele-n mare
La țarm s-or întoarce cu chipuri de nave.

Liviu POPESCU

o altă tinerețe
a cetății

O conștiință a lumii

„Personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu care se identifică cu România, a depășit granițele sale“. Este o mărturie, una din multele semnificative, aparținând academicianului Constantin Tsatsos fost președinte al Republicii Elene și care atestă prestigiul real de care se bucură în lume România, atât de fericit identificată cu președintele ei. Este o confirmare în plus a politicii realiste și lucide care a adus România ultimilor 17 ani în atenția întregii lumi.

„O operă cu valoare universală“, tradusă în peste douăzeci de limbi, editată în peste treizeci de țări și difuzată în multe altele reflectă în cea mai elocventă măsură atracția puternică exercitată de conducătorul partidului și statului nostru asupra conștiinței planetare. „Succesele României, declara, Louis Nagel, editorul volumului „Pentru o politică de pace și cooperare internațională“, se leagă nemijlocit de numele președintelui ei“. Seria cuprinzătoare de volume (peste două sute) dedicate gândirii și activității creatoare a conducătorului țării noastre subliniază vocația internațională a României, atitudinea ei realistă și constructivă față de marile probleme ale lumii de azi, atitudine la carei inițiator neobosit este președintele țării. „Strategia politică lucidă, și inteligentă a lui Nicolae Ceaușescu, capacitatea sa de a înălța ca standard al păcii dorința unui popor, intuiția sa de a aplica ideile umaniste la realitatea politică a țării pentru a crea o generație de oameni noi și împletirea fericită a culturii umaniste cu filosofia marxistă ne determină să-l situăm pe președintele României printre protagoniștii istoriei contemporane.“

Asemenea afirmații, ca aceasta a lui Ugo Raggiozino, autorul a două volume dedicate președintelui țării — „Da, Ceaușescu“ și „Umanismul politic al lui Ceaușescu“ — nu sînt deloc singulare. Dimpotrivă, ele tind să constituie un consens general în reflectarea uneia din componentele structurale ale gândirii conducătorului României: umanismul său politic, sau, cu cuvintele aceluiași editor italian: „cea mai lucidă și mai originală filozofie umanistă aplicată în politică.“

Tocmai afirmarea curajoasă la scară planetară a acestei calități constitutive a poporului român, impunerea, într-o lume sfișiată de crize și discordie, unei viziuni politice profund realiste, impregnate de cunoscuta omenie românească, a făcut ca glasul președintelui țării să fie ascultat cu atîta respect și cu atîta prețuire. Politicienii de vază, scriitorii, publiciștii și editorii sînt unanimi în a recunoaște rolul decisiv al președintelui Ceaușescu în promovarea dialogului ce unică modalitate de realizare a încrederii și înțelegerii între toate țările, exercitînd, așa cum spunea dr. Ranko Petrovici, editor din Iugoslavia, „o influență esențială asupra lumii în care trăim“. În imprimarea acestor direcții, în desfășurarea acestei activități a României, președintele Nicolae Ceaușescu este conducător sigur și experimentat, deoarece este un fiu al poporului român cărui, așa cum s-a mai scris, îi întrușează virtuțile cele mai nobile și idealurile cele mai avansate și obiective. Sublinierea necesară a lui Nicola Teti, directorul general al editurii „Calendario del Popolo“ din Roma, editură în care a apărut o serie semnificativă de opere ale președintelui Ceaușescu, decurge din constatarea unui raport real: identitatea dintre politica internă și externă a României, simbolizată de personalitatea de excepție a președintelui ei.

„România care urmează calea dezvoltării socialiste multilaterale a obținut mari victorii și progrese în creșterea cantitativă și calitativă a economiei sale, a bunăstării sale sociale, în condițiile unei depline suveranități naționale... Această fizionomie internațională a României are drept făuritor pe președintele Nicolae Ceaușescu, conducătorul țării în epoca pe care aș numi-o «epoca de măreție a României»“. Cuvintele publicistului brazilian Amílcar G. Alencastre dovedesc adîncă prețuire de care se bucură în conștiințele înaintate ale lumii activitatea primului bărbat al țării, reverberația amplă la scară planetară a personalității celui pe care publicistul și scriitorul egiptean El-Sayed Farag-Fawal îl numea, atât de inspirat, „Eroul României“.

Dan DAMIAN

limita de vîrstă

urmare din pag. 2

de neprevăzut — cea a lui Sebastian Georgescu. Dincolo însă de această deosebire, în care opțiunea personală joacă un rol cu totul minor, ele au un factor comun: subsumarea la necesitate, și aici decizia celui în cauză este hotărîtoare. Legenda, mitul, generate de episoadele spectaculoase ale vieții lui Grapini, nu-i adaugă, de fapt, un plus de valoare socială. Autorul construiește aici cu finețe psihologică și epică într-un fel de tehnică a contrapunctului. Suprapunînd introspecția analizei, comparînd febril, Sebastian Georgescu trăiește o inocentă nedumerire în ceea ce privește diferența dintre el și ilegalist. Chiar și atunci cînd mobilul inițial al cufesunii — obsedanta CARTE — dispăre, întreținerea rămîne, căci bilanțul existențial nu poate fi lăsat neterminat. Intervine aici și un alt motiv: erosul, dacă nu cumva el va fi existat de la bun început. Alături de inertia, pla-

cida Vivi, Sebastian trăiește marea, tristă și singura iubire a vieții sale. Repetînd, deci, mutatis-mutandis, experiența similară, la fel de nefericită, a lui Grapini.

Și, fiindcă veni vorba despre iubire, singurul fir narativ fără justificare în economia ideatică a romanului, care introduce chiar o notă de artificialitate (de unde și nevoia de soluționare prin happy-end) este legătura fiului cu odrasla minoră a primului secretar.

Ca scriitură, Limita de vîrstă este, categoric, o carte de virtuozitate. Să întreții, pe patru sute de pagini, un monolog în care se împletesc cîteva zeci de moduli epice mai mult sau mai puțin independente, fără ca edificiul să se prăbușească în monotonie sub propria lui greutate, ba, mai mult, să realizezi un subtil crescendo stilistic, iată o performanță rară. Ea ne conduce la ideea că Platon Pardău a urmărit astfel o meta-temă a actului creației artistice în starea lui genuină.

în așteptare

urmare din pag. 2

tîină, îi zicea „sărămîna“ și n-o scoate din „mamă Leno“. Sărea de unde era s-o ajute să scoată ciutura, că fîntînile pe la ei sînt adînci și apa se scoate greu, dar apa e limpede și rece, nu sălcie și tulbure ca în alte sate. Îi ducea găleata pînă la poartă și nu uita niciodată s-o întrebe: „Ce mai face George, cînd mai vine pe-acasă George?“ Dar degeaba, n-a fost asta norocul lui, că nici Lena n-ar mai fi plecat din sat și nu și-ar mai fi vindut căsuța făcută cu mîinile ei și-ale omului ei, în veci n-ar fi plecat din Brebenești, nu și-ar fi stricat rostul, că dacă Lisandru ar ști, s-ar scula din mormînt s-o certe și s-o mustre că s-a risipit și s-a năpăstuit cu bună știință și de bună voie și l-a înșelat, pe el

l-a înșelat în primul rînd, dar s-a înșelat și pe ea, că altceva ce a făcut, că n-a făcut nici o scofală! De-afia nu s-a mai dus în sat și nici n-o să se mai ducă vreodată. Cînd o fi să moară, c-o să moară și ea, n-ai grijă, n-o mai duce mult, ai să vezi!, s-o îngroape copiii aiurea sau, mai bine, s-o ardă, s-o ardă așa cum a auzit că fi arde pe morți la „cremator“, cum o mai fi și asta?, de nu mai rămîne din tine decît o ulcică de cenușă, atît și nimic mai mult. Dacă ai noroc să mai bată și-un vîntîșor, o suflă și pe-asta în patru zări și-n patru vînturi. I-auzi, nici măcar o palmă de pămînt unde să-ți odihnești oasele, bătrîne și ostenite, nu ți se mai cuvine. Ba ți se cuvine, dar...!

sentimentul istoriei

(urmare din pag. 3)

cii de forță, dictat și asuprit, că: „Omenire a acunoscut, de-a lungul existenței sale milenare, mari și puternice imperii, care au invadat și subjugat alte popoare, dar care, ca urmare a luptei dirze, curajoase a acestora, au dispărut ca imperii pentru totdeauna de pe fața pămîntului.“

Fetișizarea, denaturarea istoriei trebuie respinse cu intransigență. Este necesară capacitatea de a înțelege că „istoria este făcută de oameni, cu calitățile și defectele lor“. Și tocmai de aceea istoria nu poate fi o simplă proiectare a dorințelor noastre asupra trecutului.

lui, prezentului și viitorului: „Istoria trebuie să prezinte întregul proces al luptei revoluționare în complexitatea sa, să pornească de la analiza științifică a realității sociale, să înfățișeze faptele nu după dorințele subiective ale oamenilor, nu după nevoi politice de moment, după criteriile de conjunctură, ci, așa cum s-au petrecut ele, corespunzător adevărului vieții.“

Sînt toate acestea cîteva din gîndurile, din convingerile, din îndemnul ce călăuzesc vrerea și activitatea neobosită ale celui ce veghează și conduce destinele României socialiste, scrutînd viitorul luminos, comunist, al țării și dorind deopotrivă progresul, bunăstarea, pacea și fericirea întregii lumi.

istorie și lumină

(urmare din pag. 1)

ceptorului, ci își găsește expresia în primul rînd în condiția creatorului însuși. Scriitorul de azi nu poate fi rupt de contingent. El este un „contemporan“, o realitate socială în primul rînd, modificînd prin muncă umană această realitate, creîndu-se pe sine, devenind astfel expresia tendinței de depășire și autodepășire, iar prin aceasta descoperindu-se capabil să făurească istorie.

Participare nemijlocită la actul de cultură prin intermediul presei, al radio-televiziunii, ori prin valorificarea disponibilităților artistice în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“, într-un cuvînt accesul la artă al

întregului popor, oferă dovada celei mai profunde democrații, o democrație care îi unește pe toți creatorii, indiferent de naționalitate, indiferent de modalitatea de exprimare, sub același generos semn al umanismului revoluționar. „Festivalul național „Cîntarea României“ s-a transformat într-o puternică mișcare cultural-artistică a maselor largi populare. Am obținut rezultate minunate; oamenii muncii, masele populare de la orașe și sate sînt și creatorii, și participanții, și beneficiarii direcți ai activității culturale-artistice de masă. Festivalul național „Cîntarea României“ a pus cu putere în evidență talentul și forța creatoare specifice poporului nostru“ — spunea to-

varășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea de la Plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 1-2 iunie 1982, subliniind tocmai valențele acestei democrații a artei.

Oamenii de cultură din Bucovina, implicați cu toată ființa lor în această mare operă de transformare revoluționară a țării, își pun și ei întreaga energie în slujba omului, asumîndu-și în primul rînd misiunea de educatori, de oameni care înțeleg sensurile majore ale istoriei noastre contemporane, fiind conștienți că literatura și arta sînt chemate să ele să realizeze o nouă calitate, să aibă o eficiență pe măsura dezideratelor impuse de însăși evoluția societății. Iar în

acest început de an, iluminat de evenimentele esențiale din viața partidului, sufletul lor se recunoaște mai mult ca oricînd înveșmîntat de chipul patriei, pătruns de incandescența unui ev al adevărului și al luminii. Și cum s-ar putea descrie, altfel decît invocînd aceste cuvinte, suprema frumusețe cu care se topesc — într-un singur fluviu al iubirii de neam — țară și om, gînd și faptă, vis îndrăzneț și dreaptă înfăptuire! Și cum s-ar putea descrie acest mănunchi de energii, altfel decît rostind deodată, ca pe un același cuvînt, ca pe o aceeași ființă, numele Țării, numele Poporului, numele Conducătorului!

CONSEMĂRI

„Știința în Bucovina“

Recent, a apărut, editată de biblioteca județeană, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă Suceava, o nouă lucrare din seria ghidurilor bibliografice, „Știința în Bucovina“. Precadat de un alt volum dedicat muzicii, noul ghid se înscrie și el pe linia afirmării contribuțiilor oamenilor de știință din această parte a țării la îmbogățirea tezaurului gîndirii românești. Valoroasa inițiativă (redactori Ion Pînzaru și prof. Petru Froicu), beneficiind de un studiu introductiv semnat de Traian Cantemir, înglobează peste 60 de sinteze ce oferă o imagine amplă a inițiativelor și realizărilor în promovarea și dezvoltarea științei românești în spațiul bucovinean. (P. D.)

Expoziția de afiș politic a Cenaclului U. A. P.

Manifestare tradițională, expoziția anuală de afiș politic a avut loc în atmosfera de înaltă efervecență prilejuită de Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Contribuția artiștilor plastici suceveni adusă graficii militante s-a concretizat într-o bogată suită de lucrări izvorite din generosul peisaj al construcției socialiste. Urmărindu-și scopul mobilizator, afișele prezente în Galeria de artă din Suceava au abordat, într-o diversitate de stiluri și tehnici, comandamentele epocii contemporane, constituindu-se, totodată, într-un larg evantai de posibilități de adecvare artistică a propagandei vizuale din unități economice. Inscrisă firesc în linia reușitelor, expoziția de afiș politic a cenaclului U.A.P. se dovedește a fi un binevenit prolog la manifestarea ce încununează întreaga activitate a plasticienilor suceveni. „Anuala '82“. Dintre expozații amintim numele graficienilor și pictorilor Ion Carp Flueric, Veronica Gridinoc, Mircea Dăneasa, Elena Bardă, Dumitru Rusu, Mihai Pînzaru ale căror lucrări, cu un profund caracter mobilizator, se constituie într-o suită de imagini ce definesc strîns legături între artistic și social.

P. D.

Centenar

S-au împlinit recent o sută de ani de la înființarea primei biblioteci publice din Botoșani. Presa vremii consemna că evenimentul inaugurării s-a petrecut la 14 noiembrie 1882 în localul Școlii primare de băieți „Marchian“, după ce Consiliul comunal al orașului aprobase o subvenție de 1.000 lei în acest scop. Astăzi Biblioteca județeană de aici, căreia prin Decret prezidențial i s-a atribuit denumirea de „Mihai Eminescu“, reunește un fond de carte de peste 200.000 de titluri, colectivul bibliotecii desfășurînd o amplă activitate pentru atragerea spre lectură a noi cititori.

Sărbătorirea centenarului acestui prestigios așezămînt de cultură a prilejuit organizarea unei suite de manifestări din care am reținut: o consfătuire a cenaclurilor literare din județul Botoșani, o nouă ediție a acțiunii „Scriitorii pe meleaguri natale“, vernisajul unei expoziții documentare jubiliare etc. La manifestări au participat și scriitorii suceveni Ion Beldeanu și George Damian.

I. B.

REALIZATORI : Ion BELDEANU, Constantin BLĂNARU, George DAMIAN, Viorel DĂRIA, Ion CARP FLUERICI, Mihail IORDACHE, Gh. LUPU, Marcel MUREȘEANU, Ion PARANICI, Mircea TINESCU, Alexandru TOMA.

Tehnoredactare : Valentin MILICI